

Οδηγός Σπουδών του Προγράμματος

Θεωρία του δεσμού: Από τις πρώιμες σχέσεις στις εκπαιδευτικές και κλινικές εφαρμογές

ΠΑΤΡΑ, 2026

Περιεχόμενα

A. Γενικά Στοιχεία & Περιγραφή Προγράμματος	3
B. Δομή του Προγράμματος	7
Γ. Μεθοδολογία Υλοποίησης του Προγράμματος, Αξιολόγηση & Πιστοποίηση.....	11
Δ. Τρόπος Επιλογής & Εγγραφή στο Πρόγραμμα.....	13

A. Γενικά Στοιχεία & Περιγραφή Προγράμματος

Τίτλος Προγράμματος: Θεωρία του Δεσμού: Από τις Πρώιμες Σχέσεις στις Εκπαιδευτικές και Κλινικές Εφαρμογές

Συνολική διάρκεια: 100 ώρες / 9 εβδομάδες

Μονάδες ECTS: 4

Μέθοδος υλοποίησης και διαδικασίες παρακολούθησης: Εξ αποστάσεως, με συνδυασμό ασύγχρονης και σύγχρονης εκπαίδευσης

Το πρόγραμμα υλοποιείται εξ ολοκλήρου με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και περιλαμβάνει συνδυασμό ασύγχρονης και σύγχρονης εκπαιδευτικής διαδικασίας. Η ασύγχρονη εκπαίδευση υποστηρίζεται μέσω της εκπαιδευτικής πλατφόρμας του Ε.Α.Π., όπου αναρτάται σταδιακά το εκπαιδευτικό υλικό, οι δραστηριότητες μάθησης και οι οδηγίες μελέτης. Παράλληλα, προβλέπονται σύγχρονες εξ αποστάσεως συναντήσεις για την υποστήριξη της μελέτης, την επεξήγηση βασικών θεωρητικών εννοιών, τη συζήτηση μελετών περίπτωσης και την ανατροφοδότηση των εκπαιδευομένων.

Θεματικό Πεδίο: Κοινωνικών Επιστημών – Ψυχολογία / Επιστήμες Αγωγής / Ψυχική Υγεία

Διδακτικές Ενότητες του Προγράμματος:

1. Εισαγωγή στη θεωρία του δεσμού: ιστορικές καταβολές και βασικές έννοιες
2. Πρώιμοι δεσμοί, φροντίδα και συναισθηματική ρύθμιση στη βρεφική ηλικία
3. Δεσμός στην προσχολική ηλικία: αυτονομία, παιχνίδι και σχέσεις με τους παιδαγωγούς
4. Δεσμός στη μέση παιδική ηλικία: σχολείο, μάθηση και κοινωνικές σχέσεις
5. Εφηβεία: αναδιαπραγμάτευση σχέσεων, ταυτότητα και σχέσεις εξάρτησης-αυτονόμησης
6. Δεσμός στην ενήλικη ζωή: συντροφικές σχέσεις, γονεϊκότητα, διαγενεακή μετάδοση και ψυχική υγεία
7. Διαπροσωπικό τραύμα, απώλεια, σχεσιακή αποδιοργάνωση και ανθεκτικότητα
8. Εφαρμογές της θεωρίας του δεσμού σε εκπαιδευτικά και παιδαγωγικά πλαίσια
9. Εφαρμογές της θεωρίας του δεσμού σε κλινικά και θεραπευτικά πλαίσια

Σκοπός και προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος:

Σκοπός του προγράμματος είναι να προσφέρει μια επιστημονικά τεκμηριωμένη και αναπτυξιακά οργανωμένη κατανόηση της θεωρίας του δεσμού, αναδεικνύοντας τη σύνδεσή της με την κλινική και εκπαιδευτική πράξη, από τις πρώιμες σχέσεις της βρεφικής και παιδικής ηλικίας έως τις εκφάνσεις της στην εφηβεία και την ενήλικη ζωή. Το πρόγραμμα επιδιώκει να αναδείξει τη σημασία του δεσμού για τη συναισθηματική ανάπτυξη, τη ρύθμιση του συναισθήματος, τη μάθηση, τη συμπεριφορά, τις διαπροσωπικές σχέσεις και την ψυχική υγεία, καθώς και να υποστηρίξει τους συμμετέχοντες στην αξιοποίηση βασικών αρχών της θεωρίας του δεσμού στην εκπαιδευτική, συμβουλευτική, κλινική και ευρύτερη ψυχοκοινωνική πρακτική.

Με την ολοκλήρωση του προγράμματος, οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση να:

- περιγράφουν τις βασικές θεωρητικές αρχές της θεωρίας του δεσμού και τις κύριες συμβολές των Bowlby, Ainsworth και μεταγενέστερων προσεγγίσεων,
- διακρίνουν τα βασικά μοτίβα δεσμού και τα χαρακτηριστικά τους σε διαφορετικά αναπτυξιακά στάδια,
- εξηγούν τη σημασία των πρώιμων σχέσεων για τη συναισθηματική ανάπτυξη, τη ρύθμιση του συναισθήματος, τη μάθηση, τη συμπεριφορά και τις διαπροσωπικές σχέσεις,
- αναγνωρίζουν τη σχέση του δεσμού με τη σχολική προσαρμογή, την ψυχική υγεία, τη γονεϊκότητα και τη διαγενεακή μετάδοση σχεσιακών μοτίβων,
- αξιοποιούν βασικές έννοιες της θεωρίας του δεσμού για την κατανόηση συμπεριφορών, συναισθηματικών αντιδράσεων και σχεσιακών δυσκολιών σε παιδιά, εφήβους και ενήλικες,
- εφαρμόζουν τη θεωρία του δεσμού στην ανάλυση εκπαιδευτικών, συμβουλευτικών και κλινικών περιστατικών,
- σχεδιάζουν βασικές υποστηρικτικές, παιδαγωγικές ή συμβουλευτικές παρεμβάσεις με βάση τις αρχές της θεωρίας του δεσμού,
- αναστοχάζονται πάνω στον επαγγελματικό τους ρόλο και στη σχεσιακή διάσταση της επαγγελματικής τους πρακτικής.

Σε ποιους/ες απευθύνεται το πρόγραμμα:

Το πρόγραμμα απευθύνεται κυρίως σε

- ψυχολόγους,
- παιδοψυχιάτρους,
- παιδαγωγούς πρώιμης παιδικής ηλικίας,
- νηπιαγωγούς,
- εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων,
- ειδικούς παιδαγωγούς,
- λογοθεραπευτές,
- εργοθεραπευτές,
- ψυχοθεραπευτές,
- συμβούλους και
- κοινωνικούς λειτουργούς.

Απευθύνεται επίσης σε τελειόφοιτους και φοιτητές συναφών γνωστικών αντικειμένων, καθώς και σε επαγγελματίες που εργάζονται σε δομές φροντίδας, πρόληψης, κοινοτικής υποστήριξης και παιδικής προστασίας και επιθυμούν να εμβαθύνουν στη θεωρία του δεσμού και στις εκπαιδευτικές και κλινικές εφαρμογές της.

Συνεργαζόμενοι φορείς:

Δεν προβλέπονται συνεργαζόμενοι φορείς κατά την παρούσα φάση.

Μοριοδότηση

Δεν προβλέπεται ειδική μοριοδότηση του προγράμματος βάσει του ισχύοντος ειδικού θεσμικού πλαισίου, πέραν τυχόν αξιοποίησής του από τους ενδιαφερόμενους σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις και τις προϋποθέσεις που θέτουν οι αρμόδιοι φορείς.

Στοιχεία Επιστημονικά Υπεύθυνου

Ονοματεπώνυμο: Κωνσταντίνος Πετρογιάννης

Ιδιότητα: Καθηγητής Α' βαθμίδας, Παν/μιο Δυτικής Αττικής

Email Επιστημονικά Υπεύθυνου: kpetrogiannis@uniwa.gr

Τμήμα: Τμ. Αγωγής & Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία

Σχολή: Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών, & Κοινωνικών Επιστημών

Πλήρες βιογραφικό σημείωμα Επιστημονικά Υπεύθυνου:

<https://ecec.uniwa.gr/wp-content/uploads/sites/78/2026/03/1-%CE%92%CE%B9%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%B1%CF%86%CE%B9%CE%BA%CE%BF-%CF%83%CE%B7%CE%BC%CE%B5%CE%B9%CF%89%CE%BC%CE%B1-%CE%9A-%CE%A0%CE%B5%CF%84%CF%81%CE%BF%CE%B3%CE%B9%CE%AC%CE%BD%CE%BD%CE%B7%CF%82-2026.pdf>

Σύντομο βιογραφικό σημείωμα Επιστημονικά Υπεύθυνου

Ο Κωνσταντίνος Πετρογιάννης είναι Καθηγητής Αναπτυξιακής Ψυχολογίας και Πρόεδρος του Τμήματος Αγωγής & Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής (από το 2021) ενώ έχει διατελέσει μέλος ΔΕΠ στα Πανεπιστήμια Ιωαννίνων (10 έτη), Δημοκρίτειο Παν/μιο Θράκης (6 έτη) και στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (11 έτη). Κατέχει μεταπτυχιακό τίτλο στη Μεθοδολογία Έρευνας (Strathclyde University, Glasgow, UK) και διδακτορικό στην Εφαρμοσμένη Αναπτυξιακή Ψυχολογία (University of Wales, Cardiff, UK). Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στις επιδράσεις των πλαισίων φροντίδας στην ψυχολογική ανάπτυξη βρεφών και νηπίων, τις ενδοοικογενειακές σχέσεις, τον δεσμό και την ψυχική ανθεκτικότητα. Έχει συμμετάσχει ως βασικός ερευνητής σε 20 διακρατικά, εθνικά, ή μικρότερης κλίμακας ερευνητικά προγράμματα και την τελευταία δεκαετία διετέλεσε επιστημονικός υπεύθυνος για την Ελλάδα σε τρία μεγάλης κλίμακας ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα (α) *Curriculum Quality Analysis and Impact Review of European ECEC* [CARE] (EU-FP7), (β) *Inclusive Education and Social Support to Tackle Inequalities in Society* [ISOTIS]

(EU-HORIZON 2020), (γ) *Professional development tools supporting participation rights in early childhood education* [PARTICIPA] (Erasmus CA2)). Στο ΕΑΠ διετέλεσε Διευθυντής Σπουδών του ΜΠΣ «Επιστήμες της Αγωγής» (5 έτη), ίδρυσε το Κέντρο Συμβουλευτικής & Ψυχολογικής Υποστήριξης, καθώς και το πρώτο μεταπτυχιακό ψυχολογίας του ιδρύματος («Εφαρμοσμένη Αναπτυξιακή Ψυχολογία») (από το 2021). Τέλος, έχει διατελέσει μέλος του Δ.Σ. της Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρείας (ΕΛΨΕ) και συντονιστής του Κλάδου Αναπτυξιακής Ψυχολογίας.

Εκπαιδεύτριες

Σύντομο βιογραφικό σημείωμα Πανωραίας Ανδριοπούλου

Η Πανωραία Ανδριοπούλου είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Κλινικής Ψυχολογίας στο Τμήμα Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και Κλινική Ψυχολόγος με άδεια άσκησης επαγγέλματος από το HCPC της Μεγάλης Βρετανίας. Διαθέτει εκτενή ακαδημαϊκή, ερευνητική και κλινική εμπειρία στην Ελλάδα και στο Ηνωμένο Βασίλειο, έχοντας υπηρετήσει ως μέλος ΔΕΠ σε πανεπιστήμια της Μεγάλης Βρετανίας, ως διευθύντρια σπουδών σε πρόγραμμα επαγγελματικού διδακτορικού στην ψυχοθεραπεία και ως εκπαιδύτρια και επόπτρια επαγγελματιών ψυχικής υγείας. Το διδακτορικό της στο Τμήμα Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, με αντικείμενο το δεσμό, τιμήθηκε με το Βραβείο Καλύτερης Διδακτορικής Διατριβής «Μαρία Νασιάκου» από την Ελληνική Ψυχολογική Εταιρεία. Έχει εξειδικευμένη εκπαίδευση στη Γνωσιακή Συμπεριφορική Θεραπεία, στη Θεραπεία Σχημάτων, στη Συστημική Θεραπεία Ζεύγους και Οικογένειας, καθώς και περαιτέρω κατάρτιση στη Γνωσιακή Αναλυτική Ψυχοθεραπεία και στη Θεραπεία Εστιασμένη στη Συμπόνια. Διδάσκει επίσης στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο σε μεταπτυχιακό επίπεδο. Το ερευνητικό και κλινικό της έργο επικεντρώνεται στη μελέτη του δεσμού και του διαπροσωπικού τραύματος, καθώς και στον σχεδιασμό, εφαρμογή και αξιολόγηση παρεμβάσεων για την ενίσχυση του συναισθηματικού δεσμού και την προαγωγή της ψυχικής υγείας.

Η Μαρία Βαϊράμη είναι Επίκουρη Καθηγήτρια Κοινωνικής και Αναπτυξιακής Ψυχολογίας στο Τμήμα Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία του Διεθνούς Πανεπιστημίου Ελλάδος, καθώς και Καθηγήτρια-Σύμβουλος στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα Εφαρμοσμένης Αναπτυξιακής Ψυχολογίας του ΕΑΠ. Είναι πιστοποιημένη στην αξιολόγηση του δεσμού σε παιδιά προσχολικής και σχολικής ηλικίας και έχει πολυετή εμπειρία ως πιστοποιημένη οικογενειακή ψυχοθεραπεύτρια. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στην κοινωνικο-συναισθηματική ανάπτυξη παιδιών και εφήβων, σε συνάρτηση με το σχολικό και οικογενειακό περιβάλλον στο οποίο μεγαλώνουν, καθώς και στην ανάπτυξη των παιδιών σε ειδικά πλαίσια. Ειδικότερα, ασχολείται με τη μελέτη ενδοοικογενειακών παραγόντων που επηρεάζουν τη διαμόρφωση των στενών σχέσεων του παιδιού, τις αναπαραστάσεις του δεσμού κατά τη σχολική ηλικία, την ανάπτυξη της κοινωνικότητας και τη διαμόρφωση της έννοιας της φιλίας, καθώς και τους παράγοντες που σχετίζονται με την κοινωνικότητα των παιδιών και συμβάλλουν στη δημιουργία θετικών μαθησιακών περιβαλλόντων.

Β. Δομή του Προγράμματος

Θεματικές Ενότητες Προγράμματος & Περιγραφή τους:

Το πρόγραμμα αναπτύσσεται σε εννέα (9) διακριτές διδακτικές ενότητες, οι οποίες οργανώνονται με αναπτυξιακή λογική ή και έχουν εφαρμοσμένο προσανατολισμό. Η διάρθρωση ξεκινά από τις βασικές θεωρητικές αρχές της θεωρίας του δεσμού και τις πρώιμες σχέσεις της βρεφικής ηλικίας, συνεχίζει με τις εκφάνσεις του δεσμού στην προσχολική ηλικία, τη μέση παιδική ηλικία, την εφηβεία και την ενήλικη ζωή, και ολοκληρώνεται με την εξέταση της σχέσης του δεσμού με το διαπροσωπικό τραύμα, την ανθεκτικότητα και τις εφαρμογές σε εκπαιδευτικά και κλινικά/θεραπευτικά πλαίσια. Η επιλογή και η αλληλουχία των εννοιών τεκμηριώνονται από την ανάγκη να συνδεθεί η επιστημονική γνώση με την επαγγελματική πράξη και να υποστηριχθεί η σταδιακή εμβάθυνση των εκπαιδευομένων σε θεωρητικό, αναπτυξιακό και εφαρμοσμένο επίπεδο.

Δ.Ε.1. Εισαγωγή στη θεωρία του δεσμού: ιστορικές καταβολές και βασικές έννοιες

Η πρώτη διδακτική ενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/-ες στις ιστορικές καταβολές και στις βασικές έννοιες της θεωρίας του δεσμού. Παρουσιάζονται η θεωρία του δεσμού ως ένα αναπτυξιακό και σχεσιακό πλαίσιο καθώς και η συμβολή των John Bowlby και Mary Ainsworth. Αναλύονται βασικές έννοιες όπως η ασφαλής βάση, τα εσωτερικά ενεργά μοντέλα δεσμού, καθώς και οι τύποι δεσμού και τα χαρακτηριστικά τους. Τέλος, αποσαφηνίζεται τι είναι και τι δεν είναι ο δεσμός, ώστε να θεμελιωθεί ένα επιστημονικά ακριβές εννοιολογικό πλαίσιο.

Διάρκεια σε ώρες: 10

ECTS: 0,4

Υπεύθυνη εκπαιδεύτρια: *Μαρία Βαϊράμη*

Δ.Ε.2 Πρώιμοι δεσμοί, φροντίδα και συναισθηματική ρύθμιση στη βρεφική ηλικία

Η ενότητα εστιάζει στον δεσμό κατά τη βρεφική ηλικία και αναδεικνύει τον ρόλο του προσώπου που παρέχει φροντίδα στη διαμόρφωση της αίσθησης ασφάλειας και στην πρώιμη συναισθηματική οργάνωση του παιδιού. Παρουσιάζονται τα εργαλεία αξιολόγησης δεσμού στη βρεφική ηλικία όπως η «Συνθήκη του Ξένου». Εξετάζονται η έννοια της “ευαίσθητης” φροντίδας, η συν-ρύθμιση, η σημασία της συνέπειας, της διαθεσιμότητας και της προβλεψιμότητας στη φροντίδα, καθώς και οι νευροαναπτυξιακές διαστάσεις του δεσμού.

Διάρκεια σε ώρες: 10

ECTS: 0,4

Υπεύθυνη εκπαιδεύτρια: *Μαρία Βαϊράμη*

Δ.Ε.3 Δεσμός στην προσχολική ηλικία: αυτονομία, παιχνίδι και σχέσεις με τους παιδαγωγούς

Η ενότητα αυτή εξετάζει την αναδιοργάνωση του δεσμού μετά τη βρεφική ηλικία, με έμφαση στην προσχολική περίοδο. Παρουσιάζονται ζητήματα αυτονομίας και εξάρτησης, η σημασία του παιχνιδιού και της εξερεύνησης, η μετάβαση σε πλαίσια προσχολικής αγωγής και φροντίδας, καθώς και ο ρόλος του παιδαγωγού ως σταθερής και ασφαλούς παρουσίας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις σχέσεις παιδιού–παιδαγωγού και στη σημασία τους για την προσαρμογή του παιδιού στο πλαίσιο.

Διάρκεια σε ώρες: 10

ECTS: 0,4

Υπεύθυνος εκπαιδευτής: *Κωνσταντίνος Πετρογιάννης*

Δ.Ε.4 Δεσμός στη μέση παιδική ηλικία: σχολείο, μάθηση και κοινωνικές σχέσεις

Η τέταρτη ενότητα συνδέει τη θεωρία του δεσμού με το σχολικό και κοινωνικό πλαίσιο της μέσης παιδικής ηλικίας. Εξετάζονται οι σχέσεις του παιδιού με συνομηλίκους και εκπαιδευτικούς, η σχολική προσαρμογή και η αίσθηση του ανήκειν, καθώς και η σύνδεση του δεσμού με τη μαθησιακή εμπλοκή και τη μάθηση. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη συναισθηματική ρύθμιση στο σχολικό περιβάλλον και στις ενδείξεις σχεσιακών δυσκολιών σε σχολικά πλαίσια. Παρουσιάζεται επίσης ο ρόλος του σχολείου και του/της εκπαιδευτικού ως ασφαλούς βάσης και ως ρυθμιστικού και υποστηρικτικού παράγοντα.

Διάρκεια σε ώρες: 10

ECTS: 0,4

Υπεύθυνος εκπαιδευτής: *Κωνσταντίνος Πετρογιάννης*

Δ.Ε.5 Εφηβεία: αναδιαπραγμάτευση σχέσεων, ταυτότητα και σχέσεις εξάρτησης–αυτονόμησης

Η ενότητα επικεντρώνεται στις ιδιαιτερότητες της εφηβείας ως περιόδου αναπτυξιακής μετάβασης και σχεσιακής αναδιαπραγμάτευσης. Αναλύονται η μετατόπιση από τους γονείς στους συνομηλίκους, η σύνδεση του δεσμού με τη συγκρότηση ταυτότητας, οι διεργασίες αυτονόμησης και σχεσιακής συνέχειας, καθώς και η σχέση του δεσμού με συμπεριφορές κινδύνου, ανασφάλεια και ανάγκη υποστήριξης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον ρόλο των ενηλίκων ως διαθέσιμων υποστηρικτικών μορφών.

Διάρκεια σε ώρες: 10

ECTS: 0,4

Υπεύθυνος εκπαιδευτής: *Κωνσταντίνος Πετρογιάννης*

Δ.Ε.6 Δεσμός στην ενήλικη ζωή: συντροφικές σχέσεις, γονεϊκότητα, διαγενεακή μετάδοση και ψυχική υγεία

Η ενότητα εξετάζει την οργάνωση του δεσμού στην ενήλικη ζωή. Παρουσιάζεται η λειτουργία του συστήματος δεσμού, τα μοτίβα δεσμού στις συντροφικές σχέσεις, η γονεϊκότητα και η αναστοχαστική λειτουργία, η διαγενεακή μετάδοση των σχεσιακών μοτίβων, καθώς και οι επιπτώσεις του ανασφαλούς δεσμού στην ψυχική υγεία των ενηλίκων.

Διάρκεια σε ώρες: 10

ECTS: 0,4

Υπεύθυνη εκπαιδεύτρια: *Πανωραία Ανδριοπούλου*

Δ.Ε.7 Διαπροσωπικό τραύμα, απώλεια, σχεσιακή αποδιοργάνωση και ανθεκτικότητα

Η έβδομη ενότητα προσεγγίζει τη θεωρία του δεσμού σε συνάρτηση με τις δυσμενείς εμπειρίες της παιδικής ηλικίας, το διαπροσωπικό τραύμα, την απώλεια και τις διαταραχές του δεσμού. Εξετάζονται, επίσης, η αποδιοργάνωση του δεσμού, οι συνέπειές της στο συναίσθημα, στη συμπεριφορά και στις σχέσεις, καθώς και οι προστατευτικοί παράγοντες και η ανθεκτικότητα. Παράλληλα, επισημαίνονται κρίσιμα σημεία προσοχής για τους επαγγελματίες που εργάζονται με παιδιά, εφήβους, ενήλικες και οικογένειες.

Διάρκεια σε ώρες: 10

ECTS: 0,4

Υπεύθυνη εκπαιδεύτρια: *Πανωραία Ανδριοπούλου*

Δ.Ε.8 Εφαρμογές της θεωρίας του δεσμού σε εκπαιδευτικά και παιδαγωγικά πλαίσια

Η ενότητα μεταφέρει τη θεωρία του δεσμού στην εκπαιδευτική και παιδαγωγική πράξη, αναδεικνύοντας τον ρόλο των σχέσεων στη δημιουργία ενός θετικού μαθησιακού περιβάλλοντος. Αναλύεται το εκπαιδευτικό πλαίσιο ως χώρος σχεσιακής ασφάλειας, μέσα στον οποίο το παιδί μπορεί να εξερευνά, να μαθαίνει και να αναπτύσσεται με αίσθημα εμπιστοσύνης και ο ρόλος του παιδαγωγού/εκπαιδευτικού ως ασφαλής βάση. Παρουσιάζονται καθημερινές παιδαγωγικές πρακτικές

για την ενίσχυση της ασφάλειας, ιδίως σε παιδιά με ανασφαλείς δεσμούς ή δυσκολίες στη ρύθμιση συναισθημάτων και στη συμπεριφορά. Εξετάζονται επίσης η σχέση της ποιότητας του δεσμού με τη συμπεριφορά στην τάξη καθώς και ο τρόπος με τον οποίο επηρεάζονται η μετάβαση και η προσαρμογή στο εκπαιδευτικό περιβάλλον. Η ενότητα εμπλουτίζεται με παραδείγματα και μελέτες περίπτωσης από την εκπαιδευτική πράξη.

Διάρκεια σε ώρες: 15

ECTS: 0,6

Υπεύθυνη εκπαιδεύτρια: *Μαρία Βαϊράμη*

Δ.Ε.9 Εφαρμογές της θεωρίας του δεσμού σε κλινικά και θεραπευτικά πλαίσια

Η τελευταία ενότητα εστιάζει στις εφαρμογές της θεωρίας του δεσμού σε κλινικά, θεραπευτικά και συμβουλευτικά πλαίσια. Παρουσιάζονται η συμβουλευτική και θεραπευτική σχέση μέσα από το πρίσμα του δεσμού, ο θεραπευτής/σύμβουλος ως ασφαλής βάση, η αναστοχαστική πρακτική, τα όρια σύμφωνα με τους κανόνες ηθικής και δεοντολογίας, καθώς και ο σχεδιασμός παρεμβάσεων με βάση τη θεωρία του δεσμού. Η ενότητα ολοκληρώνεται με μελέτες περίπτωσης και εφαρμογές στην πράξη.

Διάρκεια σε ώρες: 15

ECTS: 0,6

Υπεύθυνη εκπαιδεύτρια: *Πανωραία Ανδριοπούλου*

Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης Επιμέρους Διδακτικών Ενοτήτων:

Τίτλος ενότητας	Εβδομάδα	Ώρες	ECTS	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΣ/ΤΡΙΑ
Δ.Ε.1 Εισαγωγή στη θεωρία του δεσμού: ιστορικές καταβολές και βασικές έννοιες	1 ^η	10	0,4	Μαρία Βαϊράμη
Δ.Ε.2 Πρώιμοι δεσμοί, φροντίδα και συναισθηματική ρύθμιση στη βρεφική ηλικία	2 ^η	10	0,4	Μαρία Βαϊράμη
Δ.Ε.3 Δεσμός στην προσχολική ηλικία: αυτονομία, παιχνίδι και σχέσεις με τους παιδαγωγούς	3 ^η	10	0,4	Κωνσταντίνος Πετρογιάννης
Δ.Ε.4 Δεσμός στη μέση παιδική ηλικία: σχολείο, μάθηση και κοινωνικές σχέσεις	4 ^η	10	0,4	Κωνσταντίνος Πετρογιάννης

Δ.Ε.5 Εφηβεία: αναδιαπραγμάτευση σχέσεων, ταυτότητα και σχέσεις εξάρτησης– αυτονόμησης	5 ^η	10	0,4	Κωνσταντίνος Πετρογιάννης
Δ.Ε.6 Δεσμός στην ενήλικη ζωή: συντροφικές σχέσεις, γονεϊκότητα, διαγενεακή μετάδοση και ψυχική υγεία	6 ^η	10	0,4	Πανωραία Ανδριοπούλου
Δ.Ε.7 Διαπροσωπικό τραύμα, απώλεια, σχεσιακή αποδιοργάνωση και ανθεκτικότητα	7 ^η	10	0,4	Πανωραία Ανδριοπούλου
Δ.Ε.8 Εφαρμογές της θεωρίας του δεσμού σε εκπαιδευτικά και παιδαγωγικά πλαίσια	8 ^η	15	0,6	Μαρία Βαϊράμη
Δ.Ε.9 Εφαρμογές της θεωρίας του δεσμού σε κλινικά και θεραπευτικά πλαίσια	9 ^η	15	0,6	Πανωραία Ανδριοπούλου
Σύνολο	9	100	4	

Γ. Μεθοδολογία Υλοποίησης του Προγράμματος, Αξιολόγηση & Πιστοποίηση

Διδασκαλία & Παρακολούθηση:

Ο εκπαιδευτικός σχεδιασμός του προγράμματος ακολουθεί τις αρχές της Ανοικτής και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και βασίζεται σε συνδυασμό ασύγχρονης και σύγχρονης ηλεκτρονικής μάθησης. Η κύρια εκπαιδευτική διαδικασία υποστηρίζεται μέσω ασύγχρονης μελέτης του εκπαιδευτικού υλικού, η οποία επιτρέπει στους/στις εκπαιδευόμενους/ες να μελετούν με σχετική αυτονομία, σύμφωνα με τον προσωπικό τους ρυθμό και στο πλαίσιο του χρονοδιαγράμματος του προγράμματος. Παράλληλα, προβλέπονται τρεις (3) σύγχρονες εξ αποστάσεως συναντήσεις για την υποστήριξη της μελέτης, την επεξήγηση βασικών θεωρητικών εννοιών, τη συζήτηση ζητημάτων εφαρμογής της θεωρίας του δεσμού και την παροχή ανατροφοδότησης.

Το πρόγραμμα έχει σχεδιαστεί ώστε να επιτρέπει την παρακολούθησή του αποκλειστικά από απόσταση, μέσω της εκπαιδευτικής πλατφόρμας του Ε.Α.Π. (learn.eap.gr). Το εκπαιδευτικό και υποστηρικτικό υλικό διατίθεται σταδιακά και σε εβδομαδιαία βάση και περιλαμβάνει ενότητες μελέτης, παρουσιάσεις, σημειώσεις, βιντεοδιαλέξεις, δραστηριότητες εμπέδωσης, μελέτες περίπτωσης, κουίζ και σχετικές οδηγίες μελέτης. Στην πλατφόρμα αναρτώνται επίσης ανακοινώσεις, χρονοδιαγράμματα και ενημερωτικά σημειώματα για την ομαλή παρακολούθηση του προγράμματος.

Το υλικό παρέχεται σε ψηφιακή μορφή, με δυνατότητα πρόσβασης από τον προσωπικό χώρο του/της εκπαιδευομένου/ης, ώστε να εξυπηρετούνται διαφορετικές μαθησιακές ανάγκες και προτιμήσεις. Επιπλέον, παρέχεται στους/στις εκπαιδευόμενους/ες η δυνατότητα υποβολής δραστηριοτήτων και ασκήσεων προς αξιολόγηση, καθώς και επικοινωνίας με τους/τις εκπαιδευτές/τριες για διευκρινίσεις και ακαδημαϊκή υποστήριξη στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Περιγραφή εκπαιδευτικού υλικού:

Το εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος είναι πολυτροπικό και οργανώνεται ανά διδακτική ενότητα. Περιλαμβάνει Οδηγός μελέτης, αναλυτικές σημειώσεις μελέτης, παρουσιάσεις PowerPoint, βιντεοδιαλέξεις, επιλεγμένη ελληνόγλωσση και αγγλόγλωσση συμπληρωματική βιβλιογραφία και δικτυογραφία, σύντομα κουίζ αυτοαξιολόγησης,

Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στη σύνδεση θεωρίας και πράξης. Για τον λόγο αυτό, το υλικό δεν περιορίζεται στην παρουσίαση εννοιών και ερευνητικών δεδομένων, αλλά περιλαμβάνει και εφαρμοστικά παραδείγματα, αναστοχαστικές ασκήσεις, ανάλυση πραγματολογικών σεναρίων και μελέτες περίπτωσης, ώστε οι εκπαιδευόμενοι/ες να μπορούν να συνδέουν τη θεωρία του δεσμού με ζητήματα συναισθηματικής ανάπτυξης, μάθησης, συμπεριφοράς, σχέσεων και επαγγελματικής πρακτικής.

Η δομή του υλικού αποσκοπεί στη σταδιακή εμβάθυνση των εκπαιδευομένων από τη θεωρητική κατανόηση των βασικών αρχών της θεωρίας του δεσμού έως την εφαρμογή τους σε εκπαιδευτικά, συμβουλευτικά και κλινικά/θεραπευτικά πλαίσια.

Δείγμα εκπαιδευτικού υλικού:

Σημειώσεις μελέτης 3^{ης} εβδομάδας μελέτης

https://kedivim.eap.gr/wp-content/uploads/2026/07/Εβδομάδα_3_Βασικό_Κείμενο_F.pdf

Τρόπος αξιολόγησης των εκπαιδευομένων :

Η αξιολόγηση των εκπαιδευομένων έχει διαμορφωτικό και τελικό χαρακτήρα και αποσκοπεί στην παρακολούθηση της προόδου και στην εμπέδωση της ύλης. Περιλαμβάνει εβδομαδιαία κουίζ με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, τα οποία βασίζονται στο περιεχόμενο των διδακτικών εννοιών και του παρεχόμενου εκπαιδευτικού υλικού. Η επιτυχής ολοκλήρωση του προγράμματος προϋποθέτει τελική επίδοση **τουλάχιστον 51%** επί του συνόλου των ερωτήσεων που περιλαμβάνονται στις 9 διδακτικές ενότητες. Σε περίπτωση μη επιτυχούς επίδοσης στα κουίζ με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, δύναται να παρέχονται δύο ακόμη συμπληρωματικές ευκαιρίες επανεξέτασης οι οποίες θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί έως και την τελευταία ημέρα του προγράμματος.

Αξιολόγηση Προγράμματος

Για την αξιολόγηση των παρεχόμενων από το Πρόγραμμα υπηρεσιών σε επίπεδο εκπαιδευτικού έργου αλλά και διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης, ο/η εκπαιδευόμενος/η στο τέλος του προγράμματος καλείται να συμπληρώσει ενιαίο ερωτηματολόγιο, το οποίο περιλαμβάνει συγκεκριμένους άξονες και δείκτες αξιολόγησης, που επεξεργάζεται και παρακολουθείται από την ΜΕΑ του Ε.Α.Π. ¹

---

¹ Σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ., Άρθρο 8
Ε 600.1.2/2^η **ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ**

Τύπος χορηγούμενου πιστοποιητικού

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος, χορηγείται «Πιστοποιητικό Επιμόρφωσης» καθώς και «Παράρτημα Πιστοποιητικού Επιμόρφωσης», στα οποία αναγράφονται τα εξής στοιχεία: α) η διάρκεια του προγράμματος σε ώρες, β) η μέθοδος διδασκαλίας, γ) οι πιστωτικές μονάδες ECTS και δ) οι τίτλοι των θεματικών ή διδακτικών ενοτήτων του προγράμματος.

Τα πιστοποιητικά υπογράφονται από τον Επιστημονικά Υπεύθυνο του Προγράμματος, τον Πρόεδρο του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ και θα είναι διαθέσιμα μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος. Σε περίπτωση μη επιτυχούς ολοκλήρωσης του Προγράμματος χορηγείται απλή «Βεβαίωση Παρακολούθησης». Για τη χορήγηση των πιστοποιητικών απαιτείται επιπλέον και η αποπληρωμή του συνόλου των διδάκτρων του Προγράμματος.

Λοιπές Υποχρεώσεις Εκπαιδευομένων

Πέρα από την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος, για τη χορήγηση του Πιστοποιητικού απαιτούνται τα εξής από τους/τις εκπαιδευομένους/ες:

- Αποπληρωμή του συνόλου των τελών συμμετοχής
- Αποδοχή συμμετοχής τους στη διαδικασία αξιολόγησης του προγράμματος

Υποχρεώσεις Εκπαιδευτών/τριών

- Επικοινωνεί μέσω της εκπαιδευτικής πλατφόρμας με τους εκπαιδευόμενους απαντώντας σε απορίες / διευκρινίσεις που τυχόν έχουν διατυπωθεί από τους εκπαιδευόμενους.
- Αναρτά στην εκπαιδευτική πλατφόρμα ανακοινώσεις αναφορικά με το μάθημα και τον τρόπο διεξαγωγής του
- Επιλύει απορίες, κατευθύνει τους εκπαιδευόμενους στην σωστή μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού, προτείνει επιπρόσθετη βιβλιογραφία -εφόσον ζητηθεί.
- Παροτρύνει τους εκπαιδευόμενους για συμμετοχή στην εκπαιδευτική διαδικασία, εφόσον διαπιστωθεί ότι κάποιοι απέχουν από την εκπαιδευτική διαδικασία.
- Ασκεί κάθε έργο ή εργασία που άπτεται της εκπαιδευτικής υποστήριξης των εκπαιδευόμενων.
- Βαθμολογεί τις ερωτήσεις ανάπτυξης (ερωτήσεις ανοικτού τύπου) και τις εργασίες των εκπαιδευόμενων.

Δ. Τρόπος Επιλογής & Εγγραφή στο Πρόγραμμα

Απαιτούμενα τυπικά προσόντα και απαραίτητα δικαιολογητικά :

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε αποφοίτους Ανώτατης Εκπαίδευσης, τελειόφοιτους και φοιτητές συναφών γνωστικών αντικειμένων, καθώς και σε επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται ή επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν σε πεδία σχετικά με την ψυχική υγεία, την εκπαίδευση, την ειδική αγωγή, την προσχολική αγωγή, τη συμβουλευτική, την κοινωνική εργασία, τη θεραπευτική υποστήριξη και την παιδική προστασία. Για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα απαιτούνται βασικές δεξιότητες χρήσης Η/Υ, πρόσβαση σε ηλεκτρονικό υπολογιστή και σύνδεση στο διαδίκτυο. Τα απαραίτητα δικαιολογητικά συμμετοχής περιλαμβάνουν αίτηση συμμετοχής και σύντομο βιογραφικό σημείωμα.

Τρόπος επιλογής των εκπαιδευόμενων:

Δεν υπάρχουν κριτήρια επιλογής. Η επιλογή θα γίνει με σειρά προτεραιότητας σύμφωνα με τον ελάχιστο αριθμό θέσεων και την ημερομηνία υποβολής κάθε αίτησης μέχρι τη συμπλήρωση των διαθέσιμων θέσεων.

Ο ελάχιστος αριθμός συμμετεχόντων για την υλοποίηση του προγράμματος είναι δέκα (10) άτομα, ενώ ο μέγιστος αριθμός ορίζεται σε σαράντα (40) άτομα.

Τρόπος εγγραφής στο πρόγραμμα:

Η εγγραφή στο Πρόγραμμα γίνεται ηλεκτρονικά με την υποβολή Αίτησης Εγγραφής στο <https://apps.eap.gr/kedivim/web/>

Δίδακτρα και τρόπος πληρωμής:

Το συνολικό κόστος παρακολούθησης του προγράμματος ανέρχεται σε 250 ευρώ. Το ποσό αυτό αφορά την παρακολούθηση του συνόλου του προγράμματος και δεν προβλέπεται αυτοτελής παρακολούθηση επιμέρους διδακτικών ενοτήτων. Προβλέπονται οι ακόλουθες εκπτώσεις:

- έκπτωση προεγγραφής 10%,
- έκπτωση ανέργων 15%,
- έκπτωση φοιτητών/αποφοίτων Ε.Α.Π. 10%,
- έκπτωση ομαδικής εγγραφής (τουλάχιστον 5 ατόμων) 15% και
- έκπτωση εφάπαξ καταβολής 5%.

Οι εκπτώσεις δεν αθροίζονται και, σε περίπτωση πολλαπλής υπαγωγής, χορηγείται η μεγαλύτερη εξ αυτών.

Τα δίδακτρα καταβάλλονται σε τραπεζικό λογαριασμό του ΕΛΚΕ του ΕΑΠ, με τα παρακάτω στοιχεία:

-Αριθμός λογαριασμού (IBAN): GR6001405300530002001002408

-Τράπεζα: ALPHA BANK

-Στοιχεία δικαιούχου: ΕΛΚΕ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Στο αποδεικτικό κατάθεσης οπωσδήποτε να αναγράφεται κωδικός έργου: **80861**, το όνομα και το επίθετο του καταθέτη καθώς και ο τίτλος του προγράμματος: **«Θεωρία του Δεσμού: Από τις Πρώιμες Σχέσεις στις Εκπαιδευτικές και Κλινικές Εφαρμογές»**.

Πληροφορίες:

Υπεύθυνος/η Γραμματείας Προγράμματος: Ιωάννα Στρατάκη

Τηλέφωνο: 6978020176

Email: AttachmentTheory@eap.gr